

Eivätkö naiset kykene?

Kuvaus Venäjältä.

Kirj. D. Kunin.

Tuuhuan petäjikön keskellä seisoo mahtavaa suurta rakennusta. Ne ovat tehdasrakennuksia. Tämän tehtaan kutomokoneiden korvia särkävän jyskeen keskellä oli kasvanut hän, tehtaan uusi johtajatar — Praskovia Vasilintytär Maljutina.

Voimaa, kestävyyttä ja hyväätoisuutta kuvastivat hänen kasvonsa. Hän on notkea ja luja kuin teräs, hieno mutta kestävä kuin loimilanka kutomokoneessa. Nämä ominaisuudet ovat tehneet hänestä hyvän johtajattaren Moskovan seutujen Manchesterin — Snamenskajan kangastehtaisiin.

Ulkonaoltään näyttää hän pojalta leikkuutukkineen, joka putoaa itse pintaisesti kiekkurille otsalle. Hänen yllänsä on venäläinen pusero vyöineen. Yksinkertainen, suora ja hyväntahtoinen on hän käytökseltään.

Toveritar Maljutina on köyhälistön lapsia. Hän on kasvanut tehtaan asunnoissa. Täytettyään 17 vuotta, toimitti hänen isänsä hänet kerimiskoneeseen työhön, kun ei hyväksynyt hänen hommailujaan. Tämän koneen ääressä hän seiso 12 vuotta. Vallankumouksen aikana valitsivat työläiset hänet jäseneksi kontrollikomiteaan, tehdas- ja hallintoneuvoston. Vuonna 1921 valittiin Maljutina työläisten yksimielisestä valinnuksesta Snamenskajan tehtaiden johtajaksi.

Johtajana oloaikana on Maljutina osoittautunut olevansa etevä järjestäjä, ja osaavansa erinomaisesti kohdella niin hyvin työläisiä kuin spesialistejakin, insinöörejä y. m. Snamenskajan tehtaas ovat koko vallankumouksen aikana olleet suljettuina ainoastaan kaksi viikkoa v. 1921 syyskuussa vallinneen vaikeimman polttoainepulan aikana. Uudelleen töitä aloitettaessa oli polttopuita ainoastaan yhden viikon varalta.

Hyödyttääkö ollenkaan avata tehdasta? — kyselivät työläiset, kun polttopuita oli niin vähäksi ajaksi.

Mutta johtaja ei masentunut. Hän meni itse talonpoikain luo lähikylän puihuksensa heille tilanteesta. Hän sopi näiden kanssa polttopuiden hankinnasta luvaten kahden viikon kuluttua suorittaa niistä maksun samoin kuin palkintoja määrättyissä tehdastuotteissa. Talonpojat, joilla oli kokemuksia muista lähistöllä olevista tehtaista, suostuivat vain oleski ja epäroiden ehdotuksiin. Mutta kun he kahden viikon kuluttua huommasivat, että johtajatar täsmälleen täytti lupauksensa, alkoi tehtaalle virrata polttopuita suuria määriä.

Johtajatar Maljutina valvoo ankaraasti tehtaiden omaisuuden hoitoa. Säännöllisesti hän tekee kiertomatkoja tehtaista, tutkii itse koneet ja huomattuaan pienimmänkin vian, antaa hän heti sen korjata tahi toimittaa uuden osan voittuneen tilalle. Hänen tarkka katseensa tunkee kaikkialle.

— Minnekö viet turvetta? — kysäsee hän pojalta, joka tulee häntä vastaan pihalla. — Myllyynkö?

Ja heti suuntaa hän askeleensa myllyyn muistuttaakseen työläisille, että se säästeliäästi käyttäisivät polttoainetta, koska juuri oli keuhrikko, jonka vuoksi polttoainelaiden tuonti oli hidasta.

Pihalla seisoskelee talonpoikia, jotka ovat tuoneet polttopuita tehtaaseen ja odottelevat nyt palkkioitansa. Johtaja tietää, että talonpojat keväksi tarvitsevat maanviljelyskaluja ja hän lupaa hankkia niitä Moskovasta.

Toveritar Maljutina on paljon pidetty työläisten ja talonpoikain keskuudessa. Hänen luoksensa he tule-

vat huoliensa valittelemaan. Hänen täytyy olla ratkaisemassa heidän riitaisuuksiaan ja antaa neuvoja kaikissa kysymyksissä, jotka eivät ratjoitu ainoastaan tehdasta koskeviin vaan perheasioitakin. Ovatpa lähiympäristön talonpojat tulleet Maljutinan luo apua anomaankin.

Tuossa tulee joukko naisia naapuritehtaasta etsimään työtä. Johtaja tarkastaa heitä silmiään siristellen ja virkkahtaa:

— Teidän kylän väki ei ole rehellisiä. Te olette pitkäkyntisiä. Meillä ei sellainen vetele.

— Kyllä me olemme rehellisiä, valkuuttavat naiset.

— Mutta pitäkää se mielessänne tarkasti, hän sanoo uhaten sormellaan. Meillä ovat kaikki rehellisiä. Annamme teidän yrittää.

Johtajatar ei lepää koskaan. Uusia suunnitelmia hän mielessään hautoo yhtämittaa. Kaivot tehtaan alueella olivat huonot. Hän antoi viipymättä rakentaa suihkukalvon. Työkyvyttömiä varten on hän rakennuttanut erikoisen osaston. Uusia työväenasuntoja rakennetaan parhailaan. Kesäteatterit tulee myös järjestettäväksi. Ammatillaidon kohottamiseksi on johtajan toimesta perustettu taldeutumokoulu. Parhailaan järjestetään työväen opistoa. Lapsia varten on olemassa seimejä ja lasten tarhoja. Mitä suunnitelmia hän vielä tulee toteuttamaan, sen tulevaisuus osoittaa.

Johtajatar Praskovia Vasilintytär Maljutina on vallankumouksen kasvatti. Hänen työnsä kokonaisuudessaan on yksi osa uuden Venäjän, työläisten Venäjän rakentamisesta. Eläköön tämä voimakas ja rohkea työläisnainen.

Korpi

Kirj. Martin Andersen-Nexö.
"Suom. H. P."

Martin Andersen-Nexö on tanskalainen toverikirjailija jonka puolestaariheliset tuotteet tunnetaan jo lähes kaikissa maissa. Useista hänen teoksistaan on otettu suuria, jopa 80,000 kpl, painoksia, ja lienee hän talteellisessa suhteessa yksi alkakautemme kaikkein parhaimmista kertojista. Hän on Venäjän nälkäkärsivien hyväksi julkaissut novellikokoelman "Tyhjän tilan matkustajat". Tässä saavat lukijamme tutustua yhteen näistä novelleista.

On jälleen ilta — päivän jälkeen, joka on ollut pitkä kuin painajaisuuni. Täällä pienessä syrjäisessä Thur-saaressa, missä muulloin on ollut suurimpana tapauksena jonkun lapsen syntyminen taitka ikälopon ihmisen kuoleminen, on ilma tänään ollut mitä hirvittävimpiä huhujen kyllästyttämä. Olemme etukäteen käyneet läpi kaikki maailmansodan kauhut, ennenkun sota on päässyt kunnolla alkamaan. Kun me teoorisade sukelsivat huhut esiin — milloin yhden milloin toisen ylikiltoittuneen alvokopan viskaamina — ja tekivät päivän kuumaksi kuin helvetissä.

Mutta nyt on ilta — pimeä ilta. Valoisat yöt ovat ohi. Ja yli Etelä-Fyenin monien salmien ja saarten leivittää yö mustat suojelevat siipensä.

Pimeydellä on rohtonsa. Se valaa viihdytystä mieltiin, nyt herpoavat ne pitkän kiitotustilan jälkeen. Nyt liikkuvat ja puhuvat ihmiset hiljentyi kuin ruumishuoneessa, ja maantielle astuu torpaneukko ja itkevä. Vanha korpi läiskyttelee yömustia siipiään: matkaan! matkaan! — Miksi jo nyt? kysyy äskeinen ääni. Nythän on vielä kesä ja kylkiläsi ruokaa täällä — yllinkyllin ruokaa tänä vuonna. Kananpojat alkavat olla parhaimmillaan.

— Lähde pois. Saat jotakin, joka on parempaa kuin kananpojat. Saat

Salmen ylle ilmestyy ja katoaa valoja. Ovatko ne valomerkkejä? Ehkäpä ovat ne joidenkin vieraiden torpeedoalusten tulia? Taikka vain tavanmukaista hyöriä ankerias-tuohuksilla ja lyhyillä. Ehkäpä kulkee joku mies pitkän jonkun pikusaaren laakeeta rantaa — taikka on vene ulkona kättilöä hakemassa. Kaukana näköraunassa vilahtelee kuin vilkuttava silmä — jokin valo kohoo aika ajoin yli näköraunnammuakseen jälleen nopeasti pimeydessä. Tuolloin tällöin kantaa veden pinta kumean äänen. Ovatko ne vain ohrasalamia, kaukaisen ukosen ääntä? Istun niemen kärjessä satavuotisen tammen varjossa, joka kallistuu raskaasti yli vedenpinnan; jalkain juuressa lipplattavat laineet kuin leppeä, mieleenpainuva puhe. Ja sydämessäni jysähtelevät kumeat iskut — kaikki on pelkkää syytöstä tänä yönä!

Tieltä kuuluu edelleen torpaneu. kon itku. Hän pitää jo itseään leskenä — ja eikö hänellä sitten ole täysi syy siihen? Miljoonat yksinäiset naiset ovat tänä yönä hänen asemassaan, ja luomakunnan korkeimmalla ei ole mitään keinoa heidän kynnellensä kulvaamiseksi. On nöyryyttävää olla ihminen tänä ve-

Tässä siis lopputulos suurten miesten aikaansaannoksista, koko ihmiskunnan kulttuuripyrkimyksistä, meidän taivaita hipovista ihanteistamme ja koko maailman kietovasta myötätunnotamme. Liharuokaa! Ihmiskunta valmiina myöhentämään itsensä jauhelihaksi — petojen ruuaksi!

Kulkaa, mitä merkillistä kieltä puhutaan (ai vaan mustan kalhtimen alla. Siellä on kuin syksyn muutto. lintujono. Taikka olisivatko ne enkelejä — matkalla ahdistetun ihmiskunnan luo mukanaan rauha maan päälle? Ei, ne ovat korppeja, jotka lihoittelevat etelään. Tämä on aikaista tänä vuonna, ja ne pimittävät yön. Vait! Eikö ne laula?

Korppeja oomme, ihmisten saattoa, herrojen taistokentän! Lentäkää! Lentäkää! Tahmassa sulat vanhasta verestä kutsutaan meitä moikuvien kelloin suurpidon riemuun!

Leveätä lento! Kauaksi matka, miehelle kiitos, veljen mi murhaa ja äidin ja lapsen, huumein mi niin koko maailman murskaa vain kasataksaan korppiin ruokaa!

Kiitospa hälle, ja matkahan sitten. Kiireppä, kiire! ihminen murhaa, mut taivasta huutaa auttajaksensa! Joudumme, joudumme taistokeptän varjo lentimissämme. Mustat on siipemme, mustemmat yötä!

Yksi korpeista laskeutuu tammien pänni päälle. Kuulen sen raskaasti viuhuvan siivillä pöysä. seen tasapainossa. Sitten koikah. taa se käheästi. Toiselta metsän ääreltä vastaa nuori ääni:

— Mistä on kysymys, haaskakorpi.

— Mistä? — Vanha korpi läiskyttelee yömustia siipiään: matkaan! matkaan! — Miksi jo nyt? kysyy äskeinen ääni. Nythän on vielä kesä ja kylkiläsi ruokaa täällä — yllinkyllin ruokaa tänä vuonna. Kananpojat alkavat olla parhaimmillaan.

— Lähde pois. Saat jotakin, joka on parempaa kuin kananpojat. Saat

sellaisen eläimen sydämen ja maksan ja keuhkot, jota ei voida punnita kullalla. Lähde pois!

— Mikä se eläin?

— Ihmispeto.

— Ha haa, haaskakorppi. Luulet voisit pettää minua nuoruuteni takia. Ikäänkuin en tietäisi, että ihmisen arvostaa lihansa varsin kalliiksi ja että on kuolemanrangailus siihen kajoamisesta. Ihminenhan sanoo itse, että niin täytyy olla, koska hänen ruumiinsa on vaeltava taivaaseen esintyäkseen siellä loistossa ja ihanuudessa. Hänen lihansa on jumalruokaa, sanoo hän.

— Ihminen sanoo niin paljon, polkan. Ja kun hän on kylkikseen prameillut suurilla sanoilla, kokoo hän kaikki nuoret kauniit miehensä suulle taistelukentälle ja antaa niiden tappaa toinen toisensa. Ensinnä ampuvat ne maahan toisensa; ja sitten kun kenttä on reunojaan myöten ruumiliden täyttämä, jauhe-taan koko ala hevostenkaviolla ja tykkienpyörillä, kunnes ruumit ovat yhtä ainoata seosta. Solferinossa näin ennen muinoin laakson, joka oli kuin valtaisa lautanen täynnä lihahakkelusta.

— No, eivätkö jumalat saapuneet alas aterioimaan?

— Ei, jumalten oli pysyttävä taivaassa ja varattava paikkoja kaikille ihmiselukoille — tällöin saapui 50,000 yhdellä kertaa pyrkimään sisään. Mutta jumalat lähettivät meidät, korpi. Kun ihmiset valustivat taivaalle suuren teurastusuhriensa, antaa se aina korppiin edustaa itseään. Siitä syystä, polkaseni, kutsutaankin ihmistä korpinruuaksi eikä jumalain. — Lähdepäs nyt!

— Ja mihinkäs tästä nyt sitten? Eihän ole mitään sotaa.

— Etkö kuule ilmassa meidän helmolaistemme ruumishuutojen suhinaa? Kaikki Skandinavian korpi ovat tiellä etelään, kohti suurta taistelukenttää.

— Onko teurastus jo sitten alkanut?

— Ei mutta se on lähellä. Xiä ärsyttää minua typerillä kysymyksilläsi, vaan tule.

— Ja mistä tämän kaiken tiedät?

— Kun maailman mahtavat hallitsijat juovat sinunmaljan herramme kanssa alttarin sakramentissa ja tekevät asiansa talvaan asiaksi — silloin on lahti lähellä. Siten taapahtuu ennen Solferinoa ja Gravelottea, Mukdenia ja Balkansotaa, ja niin on nytkin käyvä. Kuuntelehan vain, niin saat kuulla, kuinka maailman mahtajat rukoilevat. Kahden päivän kuluessa tulivat ihmisverivirrat yli Euroopan.

— Tule, tulen! Kutsunko metsään muitakin lintuja?

— Yksinkertainenpa olet, lapseni. Vain korpi sietävät ihmispedon lihaa. Kaikki muut olennot saivat siitä myrkytyksen. Tule!

— — —

— Istuhan tuokioksi tälle oksalle ja suori suikiasi — meillä on pitkä matka edessämme. Suori huolellisesti starttihöyhenisi ja täytä huokosesi ilmalla. Sun on myös hieman kohennettava kaulustasi — ehkäpä saat jo ennen aamua haudata sen ihmisen höyryviini sisämyksiin.

— Mutta jos minut ammutaan?

— Kun ihmiset pääsevät vauhtiin tappavat he vain toisiaan — niiden lyijy on liian kallista sinun nahkaasi. Jos heillä on sitä riittävästi, ampuvat he ohi mennessään mieluummin kaupunkien ikäloppuja, naisia ja lapsia.

— Ovatko he siis perkeitä, isä haaskakorppi?

— Kyllä, mutta vain pohjimmitaan. Pinnaltaan ovat he kaikkeuden ylevimpiä olentoja. Ja kun he murhaavat naisia ja lapsia, niin tapautuu tämä rauhan nimessä — jotta he antaisivat hengen uudelle sotasikilölle. Kaikki mihin ihmiset yli-